

HOTĂRÂREA nr. 1-67/2022
cu privire la examinarea contestației doamnei Efimia Sarandi
împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică
nr.3-19/2022 din 23.02.2022

24 martie 2022

municipiul Chișinău

Examinând în ședință închisă contestația doamnei Efimia Sarandi împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-19/2022 din 23.02.2022, audiind informația prezentată de către domnul Andrei Roșca, Consiliul Superior al Procurorilor-

C O N S T A T Ă:

Prezenta procedură disciplinară a fost pornită la data de xx.xx.2021 în baza sesizării depuse de către cet. Efimia Sarandi, vizând acțiunile ce pot constitui abateri disciplinare, comise de către procurorul-șef al Procuraturii raionului XXXXXX, XXXXX XXXXX și procurorii din subordine XXXXXX XXXXXX, XXXXX XXXXXXXX și XXXXXX XXXXXXXX.

Prin sesizarea de referință cet. Efimia Sarandi a menționat că de mai multe ori s-a adresat cu plângeri că este persecutată și torturată de către angajații IP XXXXXXXX, XXXXXXXX XXXXX și XXXXXXXX XXXX, care permanent inițiază proceduri contravenționale în privința ei, însă Procuratura raionului XXXXXXXX, în loc să reacționeze la acțiunile ilegale ale polițiștilor, îi protejează.

A mai declarat că la xx.xx.2021, în preajma Consiliului raional XXXXXXXX, a fost oprită de către procurorul în Procuratura raionului XXXXXXXX, XXXXXXXX XXXXXXXX, care a amenințat-o că dacă se va mai adresa cu plângeri îi vor fi inițiate cauze penale.

Circumstanțele reflectate în sesizarea cet. Efimia Sarandi au fost cercetate de Inspekția procurorilor, care, prin decizia din xx.xx.2021, a încetat procedura disciplinară în privința procurorilor nominalizați, din motivul neidentificării temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară.

Pentru a se pronunța astfel, Inspekția procurorilor a reținut, că la xx.xx.2020 cet. Efimia Sarandi s-a adresat cu o plângere procurorului-șef al Procuraturii raionului XXXXXXXX, pe faptul pretinselor acțiuni ilegale ale angajatului Inspectoratului de poliție XXXXXXXX XXXXXXXX XXXXX, care la xx.xx.2020 a agresat-o fizic și verbal în incinta frizeriei de pe str. XXXXXXXX, din or. XXXXXXXX.

Examinarea plângerii de referință a fost dispusă procurorului XXXXXX XXXXXXXX, care, prin ordonanța din xx.xx.2020, a refuzat în pornirea urmăririi penale, din lipsa elementelor infracțiunii. Prin ordonanța din xx.xx.2020 XXXXXX XXXXXXXX a anulat ordonanța din xx.xx.2020, cu remiterea procesului penal procurorului XXXXX XXXXXXXXXX, pentru efectuarea controlului suplimentar.

Prin ordonanța din xx.xx.2021 procurorul XXXXX XXXXXXXXXX, la fel, a refuzat în pornirea urmăririi penale, din lipsa elementelor infracțiunii.

Hotărârea în cauză a fost menținută prin ordonanța procurorului ierarhic superior din xx.xx.2021 și prin încheierea Judecătoriei XXXXXXXX, sediul Central din xx.xx.2021.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din xx.xx.2021, încheierea Judecătoriei XXXXXXXX, sediul Central a fost anulată, cu remiterea materialelor plângerii la rejudecare în alt complet de judecată, în ordinea art. 313 din Codul de procedură penală.

Pe faptele adresărilor cet. Efimia Sarandi în care se invocă pretenziile acțiuni ilegale ale lui XXXXXXXX XXXX, colaboratorul de poliție XXXXXXXX, domnul XXXXXXXX XXXXXXXX a explicat că cererile cu nr. XXXX din xx.xx.2021, nr. XXXX și nr. XXXX din xx.xx.2021 au fost remise conform competenței Inspectoratului de poliție XXXXXXXX, cererile cu nr. XXXX și XXXX din xx.xx.2021 au fost examinate de către procurorii în Procuratura raionului XXXXXXXX, iar adresările nr. XXXX din xx.xx.2021, nr. XXXX din xx.xx.2021, nr. XXXX din xx.xx.2021, nr. XXXX din xx.xx.2021 și nr. XXXX din xx.xx.2021 au fost remise spre examinare, conform competenței, Direcției Inspectare Efectiv al IGP a MAI.

La examinarea plângerilor depuse de către Efimia Sarandi, procurorii din cadrul Procuraturii raionului XXXXXXXX s-au condus strict de prevederile legislației, fără a-i proteja pe angajații IP XXXXXXXX, menționați în sesizare.

Cu referire la insinuările Efimiei Sarandi, procurorul XXXXXXXX XXXXXXXX a demonstrat că nu a comis careva acțiuni ilicite asupra cet. Efimia Sarandi și că niciodată nu a amenințat-o cu aplicarea violenței sau cu inițierea proceselor penale sau contravenționale.

Pe parcursul activității în Procuratura raionului XXXXXXXX a examinat petiții ale cet. Efimia Sarandi, aceasta fiind informată despre toate deciziile adoptate.

În careva procese penale sau contravenționale pornite împotriva cet. Efimia Sarandi nu este parte și conflicte cu ea nu a avut.

Argumentele invocate de procurorii XXXXX XXXXXXXX și XXXXXXXX XXXXXXXX sunt confirmate de către materialele prezentate și anexate la materialele procedurii disciplinare.

Inspekția procurorilor a stabilit că sesizarea cet. Efimia Sarandi conține informații insuficiente și neconcludente referitor la faptele ce pot constitui abatere disciplinară comise de către procurori și poartă un caracter declarativ, nefiind indicate concret persoanele și circumstanțele comiterii pretenziilor abateri disciplinare.

Totodată, autorul sesizării nu a prezentat careva probe ce ar demonstra vinovăția procurorilor.

Astfel, urmare a verificării sesizării și materialului probator, Inspekția procurorilor nu a constatat careva încălcări ale normelor procesual penale, stabilind că acțiunile procurorilor vizați nu constituie abateri disciplinare.

Nefiind de acord cu soluția din xx.xx.2021, adoptată de Inspekția procurorilor, cet. Sarandi Efimia a depus contestație împotriva acesteia la data de xx.xx.2022, solicitând Colegiului de disciplină și etică revizuirea deciziei, calificând-o ca ilegală și neîntemeiată.

*La data de 23.02.2022, prin hotărârea nr.3-19/2022, **Colegiul de disciplină și etică a respins** contestația depusă de cet. Sarandi Efimia împotriva deciziei Inspekției procurorilor din xx.xx.2021 privind încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului-șef al Procuraturii raionului XXXXXXXX, XXXXXXXX XXXXXXXX, și a*

procurorilor din subordine, XXXXXX XXXXXXXX, XXXXX XXXXXXXXXX și XXXXXXXX XXXXXXXX, ca fiind neîntemeiată.

Colegiul de disciplină și etică, examinând contestația depusă de cet.Sarandi Efimia și actele administrate la dosarul disciplinar, verificând argumentele expuse de petiționară, precum și Decizia Inspecției procurorilor, a constatat lipsa temeiurilor de admitere a contestației depuse de către Efimia Sarandi.

În acest sens, Colegiul a reținut că Inspecția procurorilor a acordat o apreciere justă circumstanțelor cauzei. Astfel, în acțiunile procurorului-șef al Procuraturii raionului XXXXXXXX, XXXXXX XXXXXXXXXX și a procurorilor din subordine - XXXXXX XXXXXXXXXX, XXXXX XXXXXXXXXX și XXXXXXXX XXXXXXXXXX nu au fost stabilite careva temeiuri rezonabile care ar demonstra faptul comiterii de către aceștia a unor abateri disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii conform Legii cu privire la Procuratură.

Totodată, Colegiul de disciplină și etică a notat că angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția, aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni, fapt care, în cazul examinat, nu a putut fi probat.

Sub aspectul laturii subiective, Colegiul a reținut că în speță nu se regăsește forma de vinovăție cerută de lege pentru a se constata existența abaterii disciplinare în acțiunile procurorilor vizați.

Totodată, Colegiul a apreciat critic alegațiile petentului, stabilind că procurorii menționați și-au desfășurat activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, integrității și independenței procesuale, care le oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează (art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură), adoptând hotărârile analizate, reieșind din propria lor convingere, având la bază un anumit material probator, care le-a permis să adopte și să mențină hotărârile în cauză, circumstanțe care nu pot servi temei pentru tragerea acestora la răspundere disciplinară.

Cu referire la presupusele amenințări din partea procurorului XXXXXXXX XXXXXXXX, Colegiul a stabilit că atât sesizarea, cât și contestația depusă de către cet. Efimia Sarandi conțin informații insuficiente și neconcludente despre faptele invocate și poartă un caracter declarativ.

La fel, Colegiul a statuat că celelalte argumente invocate în contestația depusă nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Nefiind de acord cu Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-19/2022 din 23.02.2022, Efimia Sarandi a depus contestație la Consiliul Superior al Procurorilor la data de xx.xx.2022, prin care a solicitat anularea Hotărârii menționate, *deoarece pe ordinea de zi nu a fost pusă în discuție activitatea de lucru a procurorilor X.XXXXXXX,*

Xx.Xxxxxxxx, X.Xxxxxxxx și X.Xxxxxxxx, dar s-au discutat alte subiecte de fapt și de drept.

Pentru argumentarea dezacordului său cu soluțiile pronunțate, Efimia Sarandi a statuat că atât decizia Inspecției procurorilor, cât și hotărârea Colegiului de disciplină și etică au stat la baza absolvirii de pedeapsă penală a procurorilor, inclusiv a procurorului ierarhic superior, care au admis încălcări de lege.

Pozițiile exprimate în ședință.

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor din xx.xx.2022, inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, Xxxxx Xxxxx, a solicitat respingerea contestației cet. Efimia Sarandi, cu menținerea deciziei Inspecției și a hotărârii Colegiului de disciplină și etică. Inspectorul a precizat că, în rezultatul verificării sesizării, nu au fost identificate temeuri de tragere la răspundere disciplinară în privința procurorilor nominalizați.

Inspectorul a enunțat că în cazul prezentat, materialul probator administrat, atât în faza controlului de către Inspecția procurorilor, cât și în procesul examinării nemijlocite de către Colegiu, denotă cu certitudine că elementele abaterii disciplinare menționate nu sunt întrunite.

Efimia Sarandi a susținut poziția expusă în contestație, solicitând constatarea abaterii disciplinare în acțiunile procurorului-șef al Procuraturii raionului Xxxxxx, Xxxxxx Xxxxxxxx.

Pe marginea contestației formulate de doamna Efimia Sarandi împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-19/2022 din 23.02.2022 au depus referințe procurorul-șef al Procuraturii raionului Xxxxxx, Xxxxxx Xxxxxxxx, și procurorii din subordine Xxxxx Xxxxx și Xxxxx Xxxxx.

Cu referire la insinuările doamnei Efimia Sarandi, expuse în contestație, domnul Xxxxx Xxxxxx a relatat că nu a întreprins careva acțiuni de protejare a angajaților IP Xxxxxx, Xxxxx Xxxxx și Xxxxxx Xxxx, și nici procurorii din cadrul Procuraturii raionului Xxxxxx nu i-au protejat pe aceștia. A concretizat că argumentele dnei Sarandi nu sunt susținute prin careva materiale probatorii, au caracter pur declarativ și poartă o tentă subiectivă de opozabilitate în contextul adoptării tuturor hotărârilor emise din cadrul Procuraturii raionului Xxxxxx.

Incidența cadrului normativ care vizează procedura disciplinară în privința procurorului-șef al Procuraturii raionului Xxxxxx, Xxxxx Xxxxxxxx, și a procurorilor din subordine Xxxxx Xxxxxx, Xxxxx Xxxxxxxx și Xxxxxx Xxxxxxxx, se referă la următoarele:

- *Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură*

Art.6 alin.(3), conform căruia procurorul este obligat:

a) să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

b) să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii;

c) să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului în exercitarea atribuțiilor sale;

d) să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau ar afecta prestigiul profesiei de procuror;
[...]

- *Codul de procedură penală*

Articolul 19. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod.

[...]

(3) Organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuیتului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovătesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea.

[...]

- *Codul de etică al procurorilor* (aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr.4 din 27 mai 2016).

Pct.6 Procurorii se află în serviciul societății, sunt responsabili de conduita lor și au datoria ca prin fiecare acțiune și decizie să onoreze jurământul depus, respectând cele mai înalte standarde de etică și conduită potrivit următoarelor principii:

- supremației legii;
- independenței;
- integrității;
- imparțialității;
- profesionalismului;
- colegialității;
- transparenței;
- confidențialității;
- corectitudinii.

Procurorul trebuie:

6.1.1 să respecte legislația națională și actele internaționale la care Republica Moldova este parte, principiile judecătii echitabile cum sunt prevăzute în articolul 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, actele normative ale Procuraturii, și ale organelor de autoadministrare a procurorilor;

6.1.2 să acționeze în mod echitabil și onest;

6.1.4 să respecte drepturile și interesele legitime ale părților și participanților la proces, persoanelor fizice și juridice;

6.1.5 să conștientizeze faptul că acționează din numele societății și în interes public, și se va strădui să mențină echilibrul dintre interesul general al societății și interesele și drepturile fiecărui cetățean.

- *Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*
Art.6 Dreptul la un proces echitabil

Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa [...].

Aprecierile Consiliului Superior al Procurorilor.

Analizând actele și lucrările cauzei disciplinare, evaluând explicațiile din ședința de examinare a contestației și deliberând asupra circumstanțelor procedurii în speță, Consiliul Superior al Procurorilor constată necesitatea admiterii contestației formulate de cet. Efimia Sarandi, casarea hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-19/2022 din 23.02.2022 și a deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2021.

Consiliul își întemeiază opinia pe materialele anexate la cauza disciplinară, care demonstrează mai multe omisiuni admise de către Inspecția procurorilor la etapa de verificare a sesizării.

Astfel, în cadrul examinărilor efectuate, Consiliul Superior al Procurorilor a constatat că identificarea tuturor factorilor trebuia să fie unul dintre elementele procedurii disciplinare, însă aceste aspecte importante nu au fost clarificate și nu au constituit obiect de analiză, ceea ce generează dubii rezonabile privind profunzimea verificărilor efectuate și condiționează îndoieli privind veridicitatea argumentelor prezentate de Inspecția procurorilor și Colegiul de disciplină și etică.

Respectiv, decizia Inspecției procurorilor din xx.xx.2021 și Hotărârea Colegiului de disciplină și etică din xx.xx.2022 urmau să fie suficient de motivate pentru a răspunde la toate alegațiile autorului sesizării. În acest scop, soluția Inspecției procurorilor urma să cuprindă o analiză și apreciere a tuturor circumstanțelor invocate de către cet. Efimia Sarandi prin prisma prezenței sau lipsei elementelor abaterilor disciplinare în acțiunile fiecărui procuror.

Pentru survenirea răspunderii disciplinare, este necesară întrunirea cumulativă a elementelor abaterii disciplinare, respectiv: obiectul - cu referire la relațiile sociale privind efectuarea urmăririi penale în acest caz, latura obiectivă - cu referire la fapta, acțiune ori inacțiune contrară unei obligații procedurale, specifică cazului, latura subiectivă - constând în vinovăție, survenirea urmărilor prejudiciabile și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și consecințe. Numai întrunirea cumulativă a elementelor abaterii disciplinare și inexistența unor cauze de exonerare legitimează angajarea răspunderii disciplinare.

Din decizia Inspecției procurorilor și hotărârea Colegiului de disciplină și etică nu poate fi dedus care din elementele abaterii disciplinare nu sunt întrunite în acțiunile și / sau inacțiunile procurorilor.

În opinia Consiliului Superior al Procurorilor, concluziile despre lipsa elementelor abaterii disciplinare, formulate în decizia Inspecției procurorilor și în hotărârea Colegiului de disciplină și etică, nu sunt întemeiate și la emiterea acestora nu s-a dat apreciere tuturor circumstanțelor invocate de autorul sesizării.

Consiliul Superior al Procurorilor notează că, pe această dimensiune, aprecierile făcute nu sunt sustenabile, deoarece nu au fost motivate și probate pe deplin în cadrul verificărilor efectuate de Inspecția procurorilor și de instanța disciplinară.

Identificarea tuturor factorilor trebuia să fie unul dintre elementele procedurii disciplinare, însă aceste aspecte importante, menționate mai sus nu au fost clarificate și nu au constituit obiect de analiză, ceea ce generează dubii rezonabile privind profunzimea verificărilor efectuate și condiționează îndoieli privind veridicitatea concluziilor realizate de Inspekția procurorilor și Colegiul de disciplină și etică.

Pe această dimensiune, Consiliul Superior al Procurorilor notează că este indiscutabilă necesitatea unei conduite procesuale corespunzătoare din partea unui procuror și, desigur, modul în care acesta își realizează atribuțiile de serviciu trebuie să fie onest și aliniat la cele mai înalte standarde de diligență.

Constatările reflectate în sesizarea disciplinară au fost descrise sumar, menționându-se doar aspectele generale ale problemelor depistate, iar verificările efectuate de către Inspekția procurorilor nu au extins analiza și nu au dus la administrarea dovezilor, care să clarifice situația cu privire la modul în care au acționat procurorii pe plângerile petiționarei.

Inspectorul urma să analizeze toate actele emise în ordinea controlului ierarhic și a controlului judiciar, prin care s-a constatat ilegalitatea anumitor acțiuni sau inacțiuni ale procurorilor, ofițerilor de urmărire penală și să individualizeze acțiunile / inacțiunile fiecărui procuror pentru a le da o apreciere prin prisma întrunirii condițiilor de intervenire a răspunderii disciplinare.

Adițional, Consiliul Superior al Procurorilor menționează că raționamentele ce vizează conduita procesuală a unui procuror trebuie să rezulte, cu întâietate, de pe poziția asigurării principiului independenței și garantării formulării de către acesta a propriei convingeri la adoptarea soluțiilor pe cazurile avute în gestiune.

Consiliul Superior al Procurorilor reiterează că atunci când se pune în discuție modul în care procurorii au interpretat și au aplicat o normă materială sau procesuală, este necesară o precauție deosebită, pentru a nu diminua valoarea principiului de liberă apreciere a probelor, care recunoaște în subsidiar elementul „propriei convingeri” și reprezintă o garanție a independenței procurorului.

În cadrul verificărilor Inspekția procurorilor nu a efectuat toate clarificările necesare și nu a asigurat descrierea complexă a modului cum au derulat circumstanțele descrise de Efimia Sarandi în sesizare pe acest caz.

În contextul celor menționate, Consiliul consideră că decizia de admitere a contestației și restituirea procedurii disciplinare Inspekției procurorilor, pentru efectuarea investigațiilor suplimentare, va contribui la stabilirea adevărului și identificarea datelor concludente din care să se poată stabili existența sau inexistența elementelor unei abateri disciplinare.

Pornind de la raționamentele expuse *supra*, în temeiul art.37, art.70 alin. (1) lit. f), art.77, art. 86 alin.(3) lit. b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură; pct.9.11 lit. b) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor; pct.81 lit. b) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor -

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A admite contestația doamnei Efimia Sarandi împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-19/2022 din 23.02.2022.

2. A casa hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-19/2022 din 23.02.2022 și decizia Inspecției procurorilor din xx.xx.2021, privind încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului-șef al Procuraturii raionului XXXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXXX și a procurorilor în aceeași procuratură XXXXXXX XXXXXXXX, XXXXX XXXXXXXXXX și XXXXXXXX XXXXXXXX.

3. A restitui procedura disciplinară Inspecției procurorilor pentru efectuarea investigațiilor suplimentare.

4. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, www.csp.md, directoriul *Hotărâri*.

5. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art.191 din Codul administrativ, în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea acesteia.

Membrii Consiliului Superior al Procurorilor:

№	Prenume și Nume	Semnătura
1.	Dorel MUSTEAȚĂ	<i>absent</i>
2.	Sergiu LITVINENCO	<i>semnat</i>
3.	Ceslav PANICO	<i>absent</i>
4.	Inga FURTUNĂ	<i>absentă</i>
5.	Andrei ROȘCA	<i>semnat</i>
6.	Constantin ȘUȘU	<i>semnat</i>
7.	Eduard VARZAR	<i>semnat</i>
8.	Lilia POTÎNG	<i>semnat</i>
9.	Svetlana BALMUȘ	<i>semnat</i>
10.	Andrei CEBOTARI	<i>semnat</i>

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Angela MOTUZOC